

AGENCIJA ZA
MOBILNOST I
PROGRAME EU

Program za
cjeloživotno
učenje

Program
Mladi
na djelu

Sadržaj

02 Uvod

03 Program za cjeloživotno učenje

04 Comenius - Opći odgoj i obrazovanje

- 06 Comenius partnerstvo
- 08 Comenius ugošćivanje asistenata
- 10 Comenius stručno usavršavanje

12 Erasmus

- 14 Erasmus mobilnost studenata u svrhu studijskog boravka
- 16 Erasmus mobilnost osoblja u svrhu stručnog usavršavanja

18 Grundtvig

- 20 Grundtvig stručno usavršavanje
- 22 Grundtvig radionica
- 24 Grundtvig obrazovno partnerstvo

26 Leonardo da Vinci

- 28 Stručna praksa učenika
- 30 Stručno usavršavanje nastavnika

32 Transverzalni program - Studijski posjeti

- 34 Studijski posjeti

36 Program mladi na djelu

- 38 Mladi u svijetu - Razmjene mladih
- 40 Potpora europskoj suradnji u području mladih - Nacionalni sastanak mladih i osoba odgovornih za politiku za mlade
- 42 Europska volonterska služba
- 44 Mladi za Evropu - Nacionalna inicijativa mladih

Uvod

Dragi naši bivši, sadašnji i budući korisnici!

Sa zadovoljstvom vam predstavljamo treći broj brošure Primjeri dobre prakse Agencije za mobilnost i programe EU. U brošuri ćete naći prikaz nekih od vrlo uspješnih projekata provedenih u godini 2011./2012. u sklopu Programa za cjeloživotno učenje i programa Mladi na djelu, najvećih programa Europske unije u području obrazovanja i mladih, za čiju je provedbu u Republici Hrvatskoj zadužena naša Agencija.

Misija Agencije jest djelovati u svrhu unapređenja sektora obrazovanja, znanosti i rada s mladima jačanjem, provođenjem i promicanjem instrumenata mobilnosti u svrhu učenja. Samo tijekom 2011. u Programu za cjeloživotno učenje i programu Mladi na djelu zaprimljeno je 1166 projektnih prijava, od kojih je finansirano 499, a sudjelovalo je 5170 pojedinaca. U 2012. godini broj prijava porastao je na 1336, među kojima je odobreno ukupno 505 projekata sa 8124 sudionika.

Od 2011. portfelj programa koje Agencija provodi obogaćen je i provedbom i promidžbom Europass, Eurodesk i Euroguidance mreža i inicijativa te potporom u provedbi Erasmus Mundus, Tempus i FP7 programa (Marie Curie, Suradnja - Energija i Okoliš), provedbom CEEPUS programa akademske mobilnosti u srednjoj Evropi te bilateralnog programa akademske mobilnosti. Kontinuiranim uspješnim provođenjem postojećih programa te proširenjem djelokruga rada Agencije potvrđuje se ostvarenje naše misije.

Ovom vam brošurom želimo omogućiti uvid u neke od projekata kojima su vaši kolege započeli ili nastavili međunarodnu suradnju, ulazeći tako u svijet novih znanja i iskustava, te vas inspirirati za vlastite pothvate.

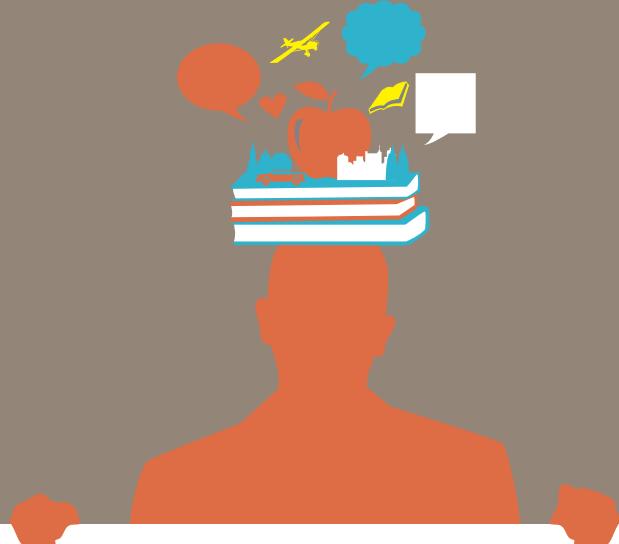
Nadamo se da ćete i vi uživati u projektima kao što smo mi uživali čitajući o njima, a korisnici sudjelujući u njima.

Do skorog čitanja,

Vaša

Agencija za mobilnost i programe EU

Program za cjeloživotno učenje (LLP)

Program za cjeloživotno učenje Europske komisije omogućuje obrazovanje i profesionalno usavršavanje svima - nastavnicima, profesorima, odgajateljima, ravnateljima, studentima, učenicima, zaposlenima i nezaposlenima, mladima izvan formalnog sustava obrazovanja, odraslim polaznicima, donositeljima odluka u obrazovanju i dr. Sudjelujući u tom programu, imat ćete priliku raditi i učiti zajedno s kolegama iz ostalih država, razmjenjivati svoju stručnost, znanja i iskustva te proširiti svoja znanja o drugim kulturama i jezicima.

Sudjelovanje u programu obilježeno je poticajnim iskustvima učenja, a jednako tako pridonosi razvoju sektora obrazovanja i osposobljavanja u cijeloj Europi.

S proračunom od gotovo 7 milijardi eura za razdoblje od 2007. do 2013. u programu se nude financijske potpore za čitav raspon aktivnosti učenja, od sudjelovanja na seminarima, konferencijama, razmjenama, studijskim posjetima te aktivnosti umrežavanja do zajedničkog rada na međunarodnim partnerstvima u koja ćete uključiti i svoje učenike i polaznike.

Program za cjeloživotno učenje dijeli se na četiri potprograma u okviru kojih se financiraju projekti usmjereni na različite razine obrazovanja i osposobljavanja:

- Comenius** - za opći odgoj i obrazovanje
- Leonardo da Vinci** - za strukovno obrazovanje i osposobljavanje
- Erasmus** - za visoko obrazovanje
- Grundtvig** - za obrazovanje odraslih

Tu je još i **Transverzalni program**, usmjeren na širenje rezultata Programa za cjeloživotno učenje, poticanje učenja jezika i korištenja informacijsko-komunikacijskom tehnologijom, kao i sudjelovanje donositelja odluka u raznim studijskim posjetima. U sklopu Programa za cjeloživotno učenje postoji i **program Jean Monnet**, usmjeren na poticanje podučavanja i istraživanja u području studijskih programa usmjerenih na europske integracije, na razini visokoškolskih ustanova.

Agencija za mobilnost i programe Europske unije zadužena je za provedbu navedenog programa u Republici Hrvatskoj - promidžbu i informiranje, objavu natječaja za sudjelovanje u programu, savjetovanje korisnika, izbor projekata, njihovo ugovaranje i financiranje te praćenje i kontrolu provedbe ugovorenih projekata (www.mobilnost.hr).

Uz pomoć ove brošure upoznat ćete se s nekim od primjera uspješno ostvarenih aktivnosti u okviru odobrenih projekata za godinu 2011./2012.

COMENIUS

Opći odgoj i obrazovanje

Potpogram Comenius namijenjen je nastavnom i nenastavnom osoblju vrtića, osnovnih i srednjih škola - nastavnicima, odgajateljima, knjižničarima, pedagozima, ravnateljima i logopedima - kao i učenicima, prosvjetnim savjetnicima, profesorima mentorima, odnosno svima onima koji su na bilo koji način uključeni u odgoj i redovito opće obrazovanje. Svi oni imaju mogućnost osobnoga i profesionalnog razvoja uz aktivnosti potprograma Comenius.

Ciljevi potprograma Comenius jesu unapređenje kvalitete odgoja i obrazovanja preko razvoja inovativnih sadržaja, usluga, pedagoških metoda i pristupa cjelovitom učenju, zatim s pomoću međunarodne suradnje, razmjene iskustava te poticanja učenja stranih jezika. Navedeno se ostvaruje povećanom mobilnošću i uključenošću u suvremene međunarodne aktivnosti i trendove odgajatelja, nastavnika, nenastavnog osoblja i učenika.

Najčešći problem s kojim se susreću škole koje žele započeti međunarodnu suradnju jest manjak ili nedovoljni broj stranih kontakata i partnera. Upravo zato preporучujemo portal **eTwinning** - atraktivan, jednostavan i vrlo učinkoviti internetski alat uz pomoć kojeg možete stvarati kontakte, pokretati virtualne projekte, usavršavati svoja IT znanja preko različitih online modula, koristiti se njime u nastavi te u konačnici projekt započet u smislu internetske suradnje realizirati u stvarnosti, preko Comenius partnerstva.

Comenius partnerstvo (bilateralno, multilateralno, regionalno) idealno je ako svoju nastavu želite obogatiti inozemnim sadržajem te omogućiti učenicima ili kolegama (iz škole i iz lokalne zajednice) sudjelovanje u razmjenama. U okviru partnerstava možete obrađivati niz tema važnih za nastavni plan, funkcioniranje ustanove i obrazovanja u lokalnoj zajednici. Škole također mogu primiti i nastavnika bez formalnog radnog iskustva ili studenta nastavnog usmjerenja kako bi im pomogao pri održavanju nastave. Inozemni nastavnik, u okviru aktivnosti **Comenius asistent**, pridonosi međunarodnom ozračju te dodaje nova, multikulturalna i multijezična, obilježja školskoj svakidašnjici.

Comenius nudi i sudjelovanje na **stručnom seminaru, konferenciji** ili pak razvoj stručnih znanja i vještina preko promatranja rada kolega iz inozemstva (**job shadowing**) u okviru aktivnosti **stručnog usavršavanja**.

Za odlazak na aktivnosti vezane za Comenius potrebno je ispuniti **prijavni obrazac** koji možete pronaći na mrežnim stranicama Agencije za mobilnost i programe EU (www.mobilnost.hr). Agencija vam stoji na raspolaganju za sve detalje i savjete.

U prijavnom je obrascu potrebno navesti osnovne podatke o planiranoj aktivnosti:

- zašto želite sudjelovati
- koji su očekivani učinci na osobnoj i profesionalnoj razini
- koji su očekivani učinci za ustanove i ostale pojedince u ustanovi
- što čini europsku dodanu vrijednost ovog projekta
- kako ćete širiti rezultate aktivnosti

Za sve se aktivnosti prijava obavlja preko matične ustanove (čelnik potpisuje prijavu), a nezaposleni se nastavnici mogu prijaviti samostalno za aktivnost stručnog usavršavanja. Za aktivnosti Comenius asistenti prijavljuju se samostalno.

Za sudjelovanje u aktivnostima eTwinninga potrebno je samo registrirati se na portalu www.etwinning.net.

U ovoj brošuri pročitajte što je sudjelovanje u aktivnostima vezanim za Comenius donijelo II. osnovnoj školi Bjelovar, privatnoj srednjoj ekonomskoj školi INOVA iz Zagreba te nastavnici iz Osnovne škole don Mihovila Pavlinovića iz Podgora.

Program za cjeloživotno učenje (LLP) /
Comenius

COMENIUS PARTNERSTVO

Naziv prijavitelja:	II. osnovna škola Bjelovar
Mjesto održavanja aktivnosti:	Hrvatska, Irska, Poljska, Španjolska, Ujedinjeno Kraljevstvo
Države partneri:	Poljska - Zespół Placówek Oświatowych w Chobrzanach (škola) Irska - Scoil Bhríde Španjolska - CEIP Nuestra Señora de Fátima UK - Saint Oswald's Catholic Junior School Hrvatska - II. osnovna škola Bjelovar
Trajanje projekta:	1. kolovoza 2010. - 31. srpnja 2012.

Sudjelujući u dvogodišnjem multilateralnom školskom partnerstvu pod nazivom Great Minds, II. osnovna škola Bjelovar u suradnji s četiri europske škole na temu najznačajnijih nacionalnih velikana iz područja znanosti, kulture i povijesti provela je niz zanimljivih aktivnosti. Projektni timovi učenika i nastavnika istraživali su zadane teme, predstavljali ih školama partnerima i pritom svakog dana usavršavali komunikacijske i jezične vještine te se svi zajedno dobro zabavili. O tijeku projekta razgovarali smo s voditeljicom Anitom Vegh.

Gđa Vegh upoznala nas je s osnovnim ciljem projekta - upoznavanjem kulturnih i jezičnih raznolikosti zemalja partnera preko predstavljanja značajnih pojedinaca i njihovih postignuća u području znanosti, kulture i povijesti. Osim toga, projekt je pomogao učenicima i učiteljima u poboljšanju društvenih i komunikacijskih vještina preko timskog rada i komunikacije s europskim kolegama na engleskom jeziku, dodatno motivirao zanimanje učenika za teme iz znanosti, umjetnosti i povijesti te ih potaknuo na kreativno izražavanje. Škole partneri u konačnici su se, uz pomoć stalne razmjene iskustava, mogle upoznati s drugačijim pristupima i metodama podučavanja te tako uvesti europsku dimenziju u svoje ustanove.

Anita detaljnije opisuje projekt: „Učenici su istraživali teme (Velikani s područja znanosti, umjetnosti i povijesti), učili o njima, izrađivali prezentacije i plakate, sastavljali kvizove, uvježbavali scenske izvedbe i snimali filmove. Osim obrade osnovnih navedenih tema, posvetili smo se i mnogim podtemama (Myself, My school, My hometown, My country, Spare time, Sports) i sezonskim svečanostima (Božić, Uskrs, Valentino, Halloween). Tijekom projektnih susreta s ostalim zemljama članicama, predstavljali smo uratke našim inozemnim kolegama i prijateljima.

U međuvremenu smo, između mobilnih posjeta, s europskim kolegama stalno komunicirali preko eTwinninga i ostalih društvenih mreža“.

Zašto je sudjelovanje na ovom projektu važno za ovu bjelovarsku školu?

„Ono što bih osobito naglasila jest činjenica da smo projektom u školu uveli europsku dimenziju i potpomogli razvoj svijesti o važnosti učenja i poznavanja stranih jezika, o "globalnom dvorištu" te nužnosti i ljepotii putovanja izvan granica svoje domovine“, završava Anita.

Program za cjeloživotno učenje (LLP) /
Comenius

G MESSAGES

POST CARD

81722

"Otvorite svoje poštanske sandučiće, istražujte sadržaje na internetu, razgovarajte sa svojim kolegama i prijateljima i planirajte međunarodnu suradnju! Otisnite se u Europu i postanite europski građani! Pokažite Europu svojim učenicima, putujte daleko i sretno se vratite kući s novim znanjima, ushitom u srcu i svježim idejama za podučavanje!"

Prijavitelj:

II. osnovna škola Bjelovar
Ivana Viteza Trnskog 19, 43000 Bjelovar
www.os-druga-bj.skole.hr

Osoba za kontakt:

Anita Vegh
anita.vegh.hr@gmail.com

COMENIUS PARTNERSTVO

Program za cjeloživotno učenje (LLP) /
[Comenius](#)

COMENIUS UGOŠĆIVANJE ASISTENATA

Naziv prijavitelja: Privatna srednja ekonomska škola INOVA, Zagreb

Mjesto održavanja aktivnosti : Zagreb

Države partneri: Hrvatska, Njemačka

Trajanje aktivnosti: 15. veljače - 23. svibnja 2012.

U sklopu Comenius aktivnosti Ugošćivanje asistenata, Privatna srednja ekonomska škola INOVA na tri je mjeseca u 2012. godini ugostila mladu profesoricu njemačkoga i engleskog jezika iz Njemačke. Tijekom aktivnosti asistentica je bila uključena u sve školske i izvanškolske aktivnosti te je bila snažna podrška učenicima u samostalnoj primjeni stranog jezika. O njezinu boravku u Hrvatskoj i doprinosu školi razgovarali smo s ravnateljicom škole gospođom Asimom Selaković, koja nam je najprije objasnila zašto je škola uopće i krenula u projekt.

„Želja nam je bila omogućiti našim nastavnicima upoznavanje s europskom dimenzijom obrazovanja preko suradnje s kolegicom iz njemačke škole, upoznati ih s drugačijim pristupom radu s mladima te im ponuditi priliku za poboljšavanje jezičnih i pedagoških kompetencija. S druge strane, naši su učenici dobili priliku raditi s izvornim govornikom i pobliže se upoznati sa specifičnostima njemačkog jezika, kulture i obrazovnog sustava.“

Gđa Selaković ukratko je opisala i što je sve Comenius asistentica, mlada profesorica Miriam Rehling, radila u njihovoj školi i kako je sudjelovala je u nastavi njemačkoga i engleskog jezika i u realizaciji slobodnih aktivnosti: „Kolegica Rehling, naravno, nije zamjenjivala profesorice u nastavi niti samostalno izvodila nastavu, ali je u raznovrsnim oblicima izvannastavnih aktivnosti radila s učenicima, što je posebno koristilo učenicima početnicima u učenju njemačkog jezika. Osim toga, Miriam je predstavila svoju zemlju, kulturu, običaje i njemački školski sustav te na taj način upoznala djelatnike naše škole s drugačijim mogućnostima i metodama rada.“

Gđa Selaković ističe vrijednosti ovog projekta: „Zahvaljujući njemu, našim smo učenicima i nastavnicima otvorili vrata prema Europi, upućujući ih na mogućnosti i potrebe mobilnosti mladih. Očekujemo da će nam ove godine biti puno lakše potaknuti učenike i djelatnike škole na uključivanje u međunarodne projekte i otvaranje prema drugim sredinama!“

Program za cjeloživotno učenje (LLP) /
Comenius

"Uključite škole u međunarodne projekte; omogućite učenicima i nastavnicima da putuju i upoznaju druge sredine. Mi smo prema zemlja da bismo ostali zatvoreni u sebe. Turističko predstavljanje Hrvatske nije isto što i školovanje mladih ljudi, otvaranje prema Evropi pomoći obrazovanju i zatim rada."

Prijavitelj:

Privatna srednja ekonomski škola INOVA
s pravom javnosti, Zagreb
3.Vrbik 10, 10000 Zagreb
www.pses-inova.hr
inova@pses-inova.hr

Osoba za kontakt:

Asima Selaković
aselakov@pses-inova.hr

COMENIUS UGOŠĆIVANJE ASISTENATA

Program za cjeloživotno učenje (LLP) /
[Comenius](#)

COMENIUS STRUČNO USAVRŠAVANJE

Naziv prijavitelja: Osnovna škola don Mihovila Pavlinovića, Podgora

Mjesto održavanja aktivnosti : Reggio Emilia, Italija

Države partneri: Hrvatska, Italija

Trajanje aktivnosti: 22. - 28. svibnja 2011.

U sklopu aktivnosti Comenius Stručno usavršavanje, prijavljivačica Nedita Nuić provela je sedam dana u Italiji na seminaru Learning Disabilities (Dyslexia, Dysgraphia, Dyscalculia) na kojem je dobila priliku usavršiti svoja znanja i vještine u radu s djecom sa specifičnim poteškoćama u učenju poput disleksije, disgrafije i diskalkulije te razmijeniti iskustva s kolegama iz različitih europskih zemalja. U nastavku prenosimo njezina iskustva s usavršavanja.

Nedita nam je objasnila važnost projekta u kojem je sudjelovala za ustanovu u kojoj radi: „Budući da radim kao školska pedagoginja u osnovnoj školi, rad s učenicima s poteškoćama u učenju važan je segment moga svakidašnjeg djelovanja. Ovo usavršavanje čija je tema vezana za poteškoće u učenju dalo mi je teorijska i praktična znanja koja će mi pomoći lakše identificirati, razumjeti i pomoći učenicima s disleksijom, disgrafijom i diskalkulijom te na taj način podići kvalitetu njihova obrazovanja.“

Pitali smo Neditu kako je teklo stručno usavršavanje. „Prvog dana aktivnosti detaljno su nam objašnjena teorijska polazišta teme o poteškoćama u učenju, a sljedećih su nas dana voditeljice usavršavanja upoznale s procesom identificiranja poteškoća u učenju i metoda koje se primjenjuju u talijanskom obrazovnom sustavu. Imali smo priliku sudjelovati u nastavi u razredima u kojima su integrirani učenici s poteškoćama te se upoznati s računalnim programima koji se rabe u njihovu podučavanju. Osim toga, mogla sam razmijeniti iskustva s kolegama iz Europe te usporediti školski sustav moje zemlje s prednostima i nedostacima školskih sustava ostalih zemalja sudionica.“

Kao zanimljivost ovog projekta Nedita navodi da je njezino stručno usavršavanje u jednakoj mjeri obuhvaćalo i teorijske i praktične aspekte rada s djecom s teškoćama u razvoju. Tijekom različitih predavanja, radionica i posjeta školama sudionici su se pobliže upoznali s načinima, metodama i pomagalima za rad s učenicima s teškoćama u učenju.

Program za cjeloživotno učenje (LLP) /
[Comenius](#)

COMENIUS STRUČNO USAVRŠAVANJE

POST CARD

CORRESPONDENCE

ADDRESS

“Sudjelovanje u ovom projektu motiviralo me na poboljšanje mojih profesionalnih vještina te ohrabriло za sudjelovanje i u drugim projektima koje nudi Agencija za mobilnost u svrhu cjeloživotnog učenja i usavršavanja.”

Prijavitelj:

Osnovna škola don Mihovila Pavlinovića,
Podgora
Prilaz Vida Mihotia 1, 21327 Podgora
www.os-mpavlinovica-podgora.skole.hr
os-podgora-001@skole.t-com.hr

Osoba za kontakt:

Nedita Nuić
nedita@net.hr

POKRENI SE...

...i iskoristi priliku koju ti nudi program Erasmus...

Studiraj u EU, proširi osobne i stručne vidike...

Nauči nova znanja, nove jezike i upoznaj nove prijatelje

...i vrati se na faks kao novi čovjek!

ERASMUS

Visoko obrazovanje

Potprogram Erasmus Programa za cjeloživotno učenje usmjeren je na visoko obrazovanje. Studentima, nastavnom i nenastavnom osoblju visokih učilišta kojima je nakon njihove prijave Europska komisija dodijelila Erasmus sveučilišnu povelju nude se mogućnosti osobnoga i profesionalnog razvoja uz pomoć aktivnosti potprograma Erasmus.

Erasmus potiče akademsku mobilnost i međunarodnu suradnju u području visokog obrazovanja te internacionalizaciju visokih učilišta radi stvaranja zajedničkog prostora europskoga visokog obrazovanja.

Kao studentima, omogućen vam je odlazak na studijski boravak i stručnu praksu u okviru aktivnosti **mobilnost studenata**. Time vam se omogućuje da postanete jedan od mnogih studenata u okviru Erasmus potprograma koji će studirati ili stjecati svoja prva radna iskustva u nekoj od zemalja EU.

Studenti koji su odabrani za studijski boravak odnosno stručnu praksu mogu se prijaviti za **intenzivne jezične tečajeve** kako bi usavršili jezik zemlje u koju odlaze na mobilnost. Intenzivne jezične tečajeve organiziraju samo one zemlje u kojima se govore manje poznati jezici zemalja sudionica Programa za cjeloživotno učenje (u tu se kategoriju ne ubraju engleski, njemački, standardni španjolski te francuski jezik).

Sudjelovanjem u aktivnosti nazvanoj **mobilnost nastavnog osoblja** visoka učilišta potiču suradnju nastavnog osoblja koje na inozemnom visokom učilištu ima mogućnost **održavanja nastave ili stručnog usavršavanja**. Ako ste pak član nenastavnog osoblja nekog visokog učilišta iz Republike Hrvatske, možete sudjelovati u aktivnosti **mobilnost nenastavnog osoblja** te se **stručno usavršavati** u zemljama EU.

Jedna od mogućnosti u okviru potprograma Erasmus jesu i **intenzivni programi**. Riječ je o kratkim studijskim programima iz nekog područja koje ne pripada redovnoj nastavi, u trajanju od najmanje 10 radnih dana do najviše 6 tjedana u obliku ljetne škole, blok-seminara ili kratkih modula. U intenzivnom programu može sudjelovati najviše 60 studenata i 20 članova nastavnog osoblja iz partnerskih ustanova koje organiziraju intenzivni program.

Slijede iskustva studentice i profesorce koje su odlučile iskoristiti mogućnosti Erasmusa, jedna za studijski boravak, a druga za stručno usavršavanje.

Program za cjeloživotno učenje (LLP) /
Erasmus

ERASMUS MOBILNOST STUDENATA U SVRHU STUDIJSKOG BORAVKA

Ime i prezime sudionika: Petra Pupovac

Ustanova: Sveučilište u Rijeci

Mjesto održavanja aktivnosti: Graz, Austrija

Trajanje mobilnosti: rujan 2011. - lipanj 2012.

Studentica Petra Pupovac u okviru potprograma Erasmus - mobilnost studenata u svrhu studijskog boravka - odlučila je tijekom ak. god. 2011./2012. kolegije Odjela za informatiku Sveučilišta u Rijeci „zamijeniti“ kolegijima u Austriji na poznatom sveučilištu Karl-Franzens Universität Graz. Kako bismo vam dočarali Petrinu priču o Erasmusu, prenosimo njezine dojmove iz Graza.

Pitali smo Petru zašto se uopće prijavila na Erasmus natječaj. „Ponajprije sam se prijavila na Erasmus kako bih upoznala studente i kulture različitih zemalja te usavršila engleski i njemački jezik. Žanimalo me i koliko se razlikuje program rada mog fakulteta od srodnog fakulteta u inozemstvu. Moram naglasiti kako cijenim svako iskustvo koje sam dosad doživjela, no boravak u Grazu za mene je bio poseban. Moja je razmjena u početku bila dogovorena samo za zimski semestar 2011./2012., no program i grad toliko su mi se svidjeli da sam odlučila produžiti boravak i ostati na Sveučilištu u Grazu i u ljethnom semestru.“

Što je to toliko oduševilo Petru?

„Uz položene ispite, neformalno učenje bilo je najdragocjenije - nova Erasmus prijateljstva proširila su moje vidike i promjenila neka razmišljanja. Posebno mi je drago što ako poželim otići primjerice u Meksiku, Argentinu ili Australiju, znam da su mi njihova vrata otvorena, a isto vrijedi i za njih ako poželete posjetiti Hrvatsku.“

Petra poručuje ostalim studentima: „Iskoristite ovu priliku! Svatko tko ima mogućnost provesti neko vrijeme u inozemstvu, trebao bi to doživjeti jer su iskustva, običaji i osobe koje upoznate nezamjenjivi. Svakako bih preporučila Graz kao odredište za razmjenu jer ima jedno od najvećih sveučilišta u Austriji sa širokim izborom kolegija iz svih područja i susretljivo osoblje kojem se uvijek možete obratiti za pomoć. Uz to, Graz je grad kulture s mnogo muzeja i izložbi te ima lijepo uređene parkove gdje studenti mogu učiti, družiti se, igrati različite društvene igre i sl.“.

Program za cjeloživotno učenje (LLP) /
Erasmus

Program za cjeloživotno učenje (LLP) /
Erasmus

ERASMUS MOBILNOST OSOBLJA U SVRHU STRUČNOG USAVRŠAVANJA

Ime i prezime sudionika: Marijana Ivanek-Martinčić

Ustanova: Visoko gospodarsko učilište u Križevcima

Mjesto održavanja aktivnosti: Maribor, Slovenija

Trajanje mobilnosti: 21. - 25. svibnja 2012.

U okviru Erasmus aktivnosti mobilnost osoblja u svrhu stručnog usavršavanja dr. Marijana Ivanek-Martinčić s Visokoga gospodarskog učilišta u Križevcima provela je pet dana na Sveučilištu u Mariboru kako bi razmijenila iskustva i dobre prakse u organizaciji i provedbi nastave s područja zaštite bilja. U kratkom nam je razgovoru otkrila rezultate svog posjeta Mariboru te detalje buduće suradnje dviju ustanova.

Dr. Marijana Ivanek-Martinčić kaže: „Cilj mi je prije svega bio upoznati se sa studijskim programima, znanstvenim projektima i istraživačkim objektima Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede u Mariboru. Jednako tako, ovo je bila prilika za jačanje naše dosadašnje suradnje. Ono što mi je iznimno važno jest stjecanje novih iskustava koja će svakako primijeniti u nastavi na matičnom učilištu u Križevcima. Osim toga, u Mariboru je dogovorena daljnja suradnja koja uključuje dolazak nastavnika i studenata iz Slovenije na križevačko učilište, ali i suradnja na stručnim projektima iz područja biljne proizvodnje i fitomedicine.“

Marijana kao posebno zanimljiv dio vlastitog iskustva izdvaja ono po čemu se nastava ustanove domaćina razlikuje od nastave na učilištu u Križevcima. Naime, osobito korisnim smatra iskustvo u informiranju studenata o rezultatima istraživanja koja se na toj katedri provode, a nastava na njezinu učilištu izvodi se uglavnom prema ranije zacrtanom planu i programu.

Marijana dodaje:

„Kolegama predlažem da svakako iskoriste mogućnost sudjelovanja u Erasmus aktivnostima jer one nastavnicima omogućuju uvid u rad kolega izvan granica Hrvatske. Kad posjetite ustanovu sličnog područja rada kojim se i vi bavite, imate mogućnost usporedbe i samoočcjenvanja vlastitog rada u odnosu prema drugima. Osim toga, nova korisna iskustva možete lako primijeniti u matičnoj ustanovi.“

Program za cjeloživotno učenje (LLP) /
Erasmus

ERASMUS MOBILNOST OSOBLJA U
SVRHU STRUČNOG USAVRŠAVANJA

ZNANJE NE PITA...

...za godine, spol i radno iskustvo...

Nastavi se usavršavati i stvarati nove životne prilike...

Pridruži se Grundtvig zajednici!

GRUNDTVIG

Obrazovanje odraslih

Potprogram Grundtvig Programa za cjeloživotno učenje namijenjen je svima uključenima u opće obrazovanje odraslih. Djelatnici s područja obrazovanja odraslih, osobe uključene u stručno usavršavanje nastavnog osoblja zaposlenog na području obrazovanja odraslih, nezaposleni nastavnici, svi ostali stručnjaci koji se bave općim obrazovanjem odraslih te odrasli polaznici imaju mogućnost osobnoga i profesionalnog razvoja u aktivnostima potprograma Grundtvig.

Grundtvig svojim aktivnostima odgovara na zahtjeve suvremenog doba u kojem se radni vijek pojedinaca produžuje, a istodobno se ubrzano mijenjaju radni uvjeti. Sudjelovanjem u aktivnostima potprograma Grundtvig pridonosi se razvoju znanja, vještina i sposobnosti odraslih osoba, kao i njihovih osobnih vještina, što će im pomoći u boljem snalaženju u zahtjevima novoga doba te u osobnom i profesionalnom razvoju.

U okviru Grundtviga nude vam se aktivnosti **stručnog usavršavanja**: sudjelovanja na **tečaju ili seminaru** sa svrhom razvoja znanja i vještina unutar određenog dijela općeg obrazovanja odraslih.

Razvijati stručna znanja i vještine možete i promatrajući rad kolega iz inozemstva (praćenje rada - job shadowing) ili odlaskom na seminar ili konferenciju s temom iz područja obrazovanja odraslih uz aktivnost **posjeta i razmjena**.

Ako u svojoj ustanovi kolegama ili polaznicima želite ponuditi sudjelovanje na međunarodnim projektima, s temom važnom za segment podučavanja, upravljanje ustanovom ili poboljšanje obrazovanja odraslih, trebate odabratи aktivnosti **partnerstva** tijekom kojih će polaznici i obučavatelji imati priliku zajedno raditi na jednoj ili više tema od zajedničkog interesa.

U svoju ustanovu možete pozvati i mladoga inozemnog nastavnika (**Grundtvig asistent**) specijaliziranog za obrazovanje odraslih, kao pomoć u održavanju i organizaciji nastave. Na taj će način vaša ustanova uživati u međunarodnom ozračju, a polaznici će dobiti priliku iz prve ruke iskusiti multikulturalnost i multijezičnost.

Preko aktivnosti **volunteerskih projekata za starije** stariji polaznici mogu volontiranjem steći nova obrazovna iskustva. Volonterirati se može u bilo kojoj ustanovi koja ima mogućnosti primanja volontera.

Atraktivna je i aktivnost **radionica**, u kojima od 2013. godine tema može biti isključivo pismenost u obrazovanju odraslih, dok je do 2013. godine tema mogla biti umjetnost, glazba, matematika, znanost, jezici, europska pitanja, aktivno građanstvo... Radionice su otvorene inozemnim i domaćim polaznicima koji se za sudjelovanje prijavljuju izravno organizatoru radionice.

Za sve je aktivnosti potrebno ispuniti zadani prijavni obrazac koji možete pronaći na mrežnim stranicama Agencije za mobilnost i programe EU (www.mobilnost.hr). Agencija vam stoji na raspolaganju za sve detalje i savjete.

U prijavnom je obrascu važno navesti osnovne podatke o planiranoj aktivnosti, između ostalog:

- zašto želite sudjelovati u aktivnosti
- koji su očekivani učinci na osobnoj i profesionalnoj razini
- koji su očekivani učinci za ustanove i polaznike
- što čini europsku dodanu vrijednost ovog projekta
- kako ćete širiti rezultate aktivnosti.

Za sve se aktivnosti prijava preko matične ustanove (čelnik potpisuje prijavu), a nezaposleni se nastavnici sami mogu prijaviti za aktivnost stručnog usavršavanja.

Donosimo vam tri svjedočanstva o tome što znači sudjelovati u aktivnostima Grundtvig - stručnom usavršavanju, radionicama i partnerstvu.

Program za cjeloživotno učenje (LLP) /
Grundtvig

GRUNDTVIG STRUČNO USAVRŠAVANJE

Naziv prijavitelja: Hrvatsko-francusko društvo - Alliance française de Split

Mjesto održavanja aktivnosti: Firenca, Italija

Trajanje aktivnosti: 14. - 20. studenoga 2011.

Predsjednica Upravnog odbora Hrvatsko-francuskog društva - Alliance française de Split, gđa Tamara Ljubičić, sudjelovala je na petodnevnom stručnom usavršavanju u Firenci. Međunarodni karakter tečaja i naglašen praktični rad u skupinama omogućio joj je stjecanje novih poznanstava i važnih kompetencija za upravljanje europskim obrazovnim projektima.

Pitali smo gđu Ljubičić što ju je privuklo stručnom usavršavanju.

„Odlučila sam se za tečaj European project management kako bih stekla kompetencije za upravljanje i planiranje obrazovnih projekata povezanih s obrazovanjem odraslih. Svidio mi se praktični pristup tečaja zasnovan na stručnosti i dugogodišnjem iskustvu predavača, čime mi je omogućeno dobivanje konkretnih i bitnih informacija u relativno kratkom vremenu.“

Tamara naglašava kako je, osim stručnog znanja, stekla i mnoga poznanstva, stvorila mrežu potencijalnih partnera i dobila ideje za buduće projekte. Jednako tako, i slobodno je vrijeme često provodila sudjelujući u raspravama o najboljim praksama.

Kao zanimljivost tečaja Tamara ističe: „Međunarodni karakter tečaja stvorio je poticajno i pozitivno radno ozračje. Naime, pripadnici različitih nacionalnosti pristupali su rješavanju istog zadatka na različite načine. Stoga su se često vodile zanimljive rasprave nalik na mali europski parlament!“.

Program za cjeloživotno učenje (LLP) /
Grundtvig

“Prednosti
odlaska na stručno
usavršavanje u inozemstvo brojne
su. Prije svega, riječ je o mogućnosti
upoznavanja s kolegama iz drugih država,
o usporedbi školskih sustava, metoda i uvjeta
rada, ali i o razvijanju partnerskih odnosa te
zajedničkim projektima s kolegama iz
inozemstva, na obostranu korist i
zadovoljstvo, a osobito u korist naših
odraslih učenika - budućih
građana Europske unije.”

GRUNDTVIG STRUČNO USAVRŠAVANJE

Program za cjeloživotno učenje (LLP) /
Grundtvig

GRUNDTVIG RADIONICA

Prijavitelj: Algebra d.o.o.

Mjesto održavanja aktivnosti: Zagreb, Krapina, Trakošćan

Države sudionika radionice: Hrvatska, Njemačka, Bugarska, Velika Britanija, Cipar, Litva, Italija, Latvija, Španjolska i Slovenija

Trajanje aktivnosti: 1. - 7. travnja 2012.

Međunarodna radionica Digitalna fotografija u promociji i očuvanju kulturnog nasljeđa svojim jasno osmišljenim programom izazvala je zaljubljenike u fotografiju na jednotjedno druženje. Petnaestero sudionika iz različitih država Europske unije i Hrvatske steklo je nova znanja i vještine uz pomoć kojih su uspješno uokvirili odabранe znamenitosti sjeverozapadne Hrvatske. O radionicama smo razgovarali s voditeljem projekta g. Mislavom Balkovićem.

G. Balković objašnjava:

„Bilo nam je bitno osvijestiti neupitno značenje fotografije na polju dokumentiranja, istraživanja i same zaštite kulturne baštine. Izlazak na teren bio je neizbjeglan dio dnevnog plana radionice. Željeli smo spoj međunarodnih i domaćih kreativnih fotografa na terenu. Proces promocije odabranih kulturnih znamenitosti generirao se iz znatitelje i otvorenosti prema poznatoj i nepoznatoj okolini“.

Tijekom radionice polaznici su se koristili različitim tehnikama fotografiranja kako bi se dočarali pokreti hrvatskih narodnih plesova, prikazale tradicionalne hrvatske nošnje, ovjekovječio duh zagrebačkih ulica ili pak oživjeli dvorac Trakošćan i Muzej krapinskih neandertalaca. To je rezultiralo malom izložbom: „Naše smo radove prikazali zadnji dan otvaranjem izložbe, što je ujedno bio i kraj našega divnog druženja.“

Mislav dodaje: „Glavni 'protagonisti' radnje na fotografijama bili su pomno odabrani radi promidžbe kulturnog nasljeđa, ali su se isto tako morali tematski uklapati u pojedine tehnike fotografiranja. Korisnici su stekli kvalitetno tehničko znanje. Nabrojat ću samo neke od novosteperenih tehnika: fotografija pokreta, ulična fotografija, portretna i modna fotografija te tehnika putopisne fotografije...“

Program za cjeloživotno učenje (LLP) /
Grundtvig

GRUNDTVIG RADIONICA

Program za cjeloživotno učenje (LLP) /
Grundtvig

GRUNDTVIG OBRAZOVNO PARTNERSTVO

Naziv prijavitelja: Hrvatska mreža za ruralni razvoj - HMRR

Države partneri: Finska, Njemačka, Švedska, Češka, Slovačka, Slovenija, Italija, Irska

Trajanje aktivnosti: 1. kolovoza 2010. - 31. srpnja 2012.

Hrvatska mreža za ruralni razvoj te devet organizacija iz osam partnerskih zemalja iz Europske unije imaju dvogodišnje iskustvo suradnje radi ostvarenja zajedničke projektne ideje. Cilj partnerstva jest potaknuti ruralni razvoj putem obrazovanja ruralnog stanovništva starije dobi. Dvanaest predstavnika iz Hrvatske imalo je prilike steći nova iskustva i podijeliti ih s dionicima u svom području. O projektu smo nakratko razgovarali s voditeljicom Marinom Koprivnjak.

Gđa Koprivnjak objašnjava: „Naš je zajednički cilj bio pronaći načine i alate za aktivaciju starije populacije ruralnih područja u procesima ruralnog razvoja. Njihovo iskustvo i neopipljivo znanje zasigurno mogu potaknuti razvoj njihove sredine i povećati kvalitetu života. Najbolje prakse proširili smo među razvojnim organizacijama članicama i suradničkim organizacijama te pokrenuli proces širenja naših saznanja i promidžbe naših ideja kako bismo stećena saznanja podijelili sa širokim krugom dionika ruralnog razvoja.“

Projekt je uključivao aktivnosti usredotočene na razmjenu iskustava i pronalaženje najboljih alata, metoda i nastavnih programa koji bi potaknuli stariju populaciju na učenje i sudjelovanje u razvojnim aktivnostima. Od mnogih ostvarenih aktivnosti izdvajamo ove: organizirano je i provedeno nekoliko partnerskih sastanaka, zatim tri seminara i tri studijska putovanja, uspostavljeni su elektronička knjižnica i priručnik, redovita komunikacija s partnerskim organizacijama te su se povezale međusobne partnerske aktivnosti.

Kao glavni izazov Marina ističe:

„Bilo je potrebno uspostaviti dobru komunikaciju između partnerskih organizacija, kojih je u našem projektu zaista bilo mnogo. No zahvaljujući odličnoj koordinaciji i podjeli zadataka, naše su se projektne aktivnosti realizirale bez poteškoća!“

Program za cjeloživotno učenje (LLP) /
Grundtvig

GRUNDTVIG OBRAZOVNO PARTNERSTVO

"Sudjelovanje u aktivnosti Obrazovna partnerstva izvrsno je iskustvo. Sudionici su imali prilike upoznati nove alate i metode te uspostaviti dobre temelje za daljnju suradnju. Komunikacija i suradnja s partnerskim ustanovama ključ je uspjeha projekta."

Prijavitelj:

Hrvatska mreža za ruralni razvoj - HMRR
Ljudevita Posavskog 2, 10000 Zagreb
www.hmrr.hr
koordinator@hmrr.hr

Osoba za kontakt:

Marina Koprivnjak
koordinator@hmrr.hr

SPREMNI ZA IZAZOVE...

...koji donose nove vještine, nove poslove i nova znanja...

Upoznaj jezike i kulture europskih država,

proširi osobne i stručne vidike...

Otvori vrata svoje budućnosti!

LEONARDO DA VINCI

Strukovno obrazovanje i osposobljavanje

Potprogram Leonardo da Vinci Programa za cijeloživotno učenje namijenjen je svim osobama i ustanovama uključenima u strukovno obrazovanje i osposobljavanje te ustanovama aktivnima na tržištu rada.

Potprogram Leonardo da Vinci pridonosi unapređenju cjelokupnog sustava strukovnog obrazovanja i osposobljavanja na europskoj i nacionalnoj razini preko poticanja aktivnosti mobilnosti te na taj način pojedincima omogućuje stjecanje novih znanja i vještina, učenje stranog jezika, razvijanje samostalnosti u radu i unapređenje međukulturnih kompetencija uz pomoć institucionalne suradnje s partnerima. Popis mnogobrojnih koristi koje možete imati od potprograma Leonardo da Vinci dugačak je, a na vama je da otkrijete kako i vi možete višestruko napredovati ako se odlučite sudjelovati u programima Europske unije.

Preko **mobilnosti** potprograma Leonardo da Vinci moguće je u inozemstvu ostvariti stručnu praksu učenika (**IVT** - Initial Vocational Training - Početno strukovno obrazovanje) te usavršavanje stručnjaka u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju (**VETPRO** - Professionals in Vocational Education and Training - Stručnjaci u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju). Jednako tako, moguće je realizirati mobilnost osoba na tržištu rada (**PLM** - People in the Labour Market - Osobe na tržištu rada), namijenjenu zaposlenim i nezaposlenim osobama koja žele naučiti i usavršiti svoje vještine radi boljeg obavljanja posla, promjene posla ili njegova lakšeg pronaalaženja.

Osim već spomenutih aktivnosti stručne prakse učenika, usavršavanja stručnjaka u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju te osoba na tržištu rada, tu su i **partnerstvo** koja omogućuju institucionalnu suradnju međunarodnih partnera na temama iz područja strukovnog obrazovanja i osposobljavanja, važnima za vašu ustanovu. Predstavnici partnerskih ustanova sudjeluju na periodičnim sastancima (i drugim događanjima), koji su u okviru jednog partnerstva uvijek usmjereni ka ostvarenju završnog proizvoda, u obliku publikacije, tečaja, priručnika, seminara, konferencije ili nečega drugoga.

Uspješnom prijavom na aktivnost **prijenos inovacija** moguće je dobiti finansijsku potporu za međunarodni konzorcij, usmjerena na unapređenje sustava strukovnog obrazovanja i osposobljavanja svih zemalja koji sudjeluju u projektu. Projekti prijenosa inovacija omogućuju unapređenje proizvoda iz već zaključenih projekata te njihovu prilagodbu za primjenu u novim okružjima.

Za sve je aktivnosti potrebno ispuniti zadani prijavnji obrazac, koji potpisuje čelnik ustanove ili poduzeća koje se prijavljuje. Prijavnji obrazac možete pronaći na mrežnim stranicama Agencije za mobilnost i programe EU (www.mobilnost.hr), koja vam stoji na raspolaganju za sve detalje i savjete.

U prijavnom je obrascu važno navesti osnovne podatke o planiranoj aktivnosti, između ostalog:

- koja je svrha aktivnosti
- koji su očekivani učinci na osobnoj i profesionalnoj razini
- koji su očekivani učinci za ustanove i polaznike
- koje će se aktivnosti ostvariti tijekom projekta
- što čini europsku dodanu vrijednost projekta
- kako ćete širiti rezultate aktivnosti.

Donosimo vam dva primjera sudjelovanja u aktivnostima Leonardo da Vinci: Mobilnost učenika - IVT Gospodarske škole iz Čakovca te Mobilnost stručnjaka - VETPRO Škole za cestovni promet iz Zagreba.

Program za cjeloživotno učenje (LLP) /
Leonardo da Vinci

STRUČNA PRAKSA UČENIKA

Naziv prijavitelja: Gospodarska škola iz Čakovca

Mjesto održavanja aktivnosti: Dobrovnik, Slovenija

Trajanje aktivnosti: 1. lipnja 2011. - 24. listopada 2012.

U sklopu projekta mobilnosti Leonardo da Vinci 32 su učenika poljoprivrednih zanimanja Gospodarske škole iz Čakovca tijekom dva tjedna obavila stručnu praksu u poduzeću Ocean Orchids u Dobrovniku u Sloveniji. Tijekom prakse upoznali su nove tehnologije u proizvodnji cvijeća i bili aktivno uključeni u proizvodne faze sađenja i pakiranja orhideja. O tijeku projekta razgovarali smo s voditeljem projekta, g. Vladimirov Šoštarićem.

Gospodin Šoštarić objasnio nam je zašto se uopće njegova škola uključila u projekt: „Budući da učenici naše škole nemaju prilike na poljoprivrednom dobru stjecati praktično iskustvo u proizvodnji cvijeća uz najnovije tehnologije, okrenuli smo se prema Sloveniji i najvećem proizvođaču orhideja u ovom dijelu Europe. Osnovni je cilj našeg projekta bio povećanje stručnih teoretskih i praktičnih znanja o stakleničkoj proizvodnji cvijeća, a ostali su ciljevi uključivali razvijanje samostalnosti učenika pri obavljanju stručne prakse, upoznavanje gospodarskih, kulturnih i geografskih obilježja Pomurja i slovenskog jezika.“

Učenici su najprije bili upoznati s cijelokupnim postrojenjem, tehnološkim procesima u proizvodnji orhideja, uvjetima proizvodnje, tropskim vrtom i prodajom. Potom su bili aktivno uključeni u proizvodne faze sađenja, razmicanja, kolčenja i pakiranja orhideja. U slobodno su vrijeme učenici uživali i u kulturnim aktivnostima poput posjeta Bukovniškom jezeru, izletištu "Otok ljubezni" na Muri te kupanju u Moravskim Toplicama.

Vladimir ističe:

„Najveća vrijednost našeg projekta leži u uspostavljenoj odličnoj suradnji s našim partnerom. Planiramo i buduće zajedničke projekte što je od velike važnosti za stjecanje novih kompetencija naših učenika. To će, vjerujem, pridonijeti njihovoj lakšoj zapošljivosti na tržištu rada. Zadovoljstvo učenika stručnom praksom svakako je najvažnije iskustvo.“

Program za cjeloživotno učenje (LLP) /
Leonardo da Vinci

STRUČNA PRAKSA UČENIKA

“Svim budućim prijaviteljima želim uputiti poruku ohrabrenja. Upustite se u pripremanje i ostvarivanje projekata Programa za cjeloživotno učenje. U Nacionalnoj agenciji imate jakog partnera, a mogućnosti koje Program nudi su velike.”

Program za cjeloživotno učenje (LLP) /
Leonardo da Vinci

USAVRŠAVANJE STRUČNJAKA U STRUKOVNOM OBRAZOVANJU I OSPOSOBLJAVANJU

Naziv prijavitelja: Škola za cestovni promet

Mjesto održavanja aktivnosti: Ljubljana i Celje, Slovenija

Trajanje aktivnosti: 11. - 17. rujna 2011.

Sedmero nastavnika strukovnih predmeta iz Škole za cestovni promet iz Zagreba u sklopu projekta mobilnosti Leonardo da Vinci stručno se usavršavalo tijedan dana u partnerskim organizacijama u Sloveniji: Centar za strukovno obrazovanje, Školski centar Celje, Prometno-tehnički institut, Javno poduzeće Ljubljana putnički promet d.o.o. i Auto-moto savez Slovenije. Porazgovarali smo s voditeljicom ovog projekta gđom Snježanom Kovač i doznali što ih je potaknulo na pripremu projekta.

Gđa Kovač prenijela nam je ciljeve projekta:

„Željeli smo upoznati sustav strukovnog obrazovanja u Sloveniji i promjene u strukovnom obrazovanju koje su nastupile ulaskom Slovenije u EU, koje i nas uskoro očekuju. U skladu s tim, cilj našeg projekta bio je jačanje stručnih i jezičnih kompetencija strukovnih nastavnika preko upoznavanja obrazovnog kurikuluma iz područja prometa i logistike, metoda i instrumenata evaluacije učenikovih postignuća te unapređenje saznanja o implementaciji zakonodavstva i prakse u proces obrazovanja iz područja prometa i logistike u zemljama EU“.

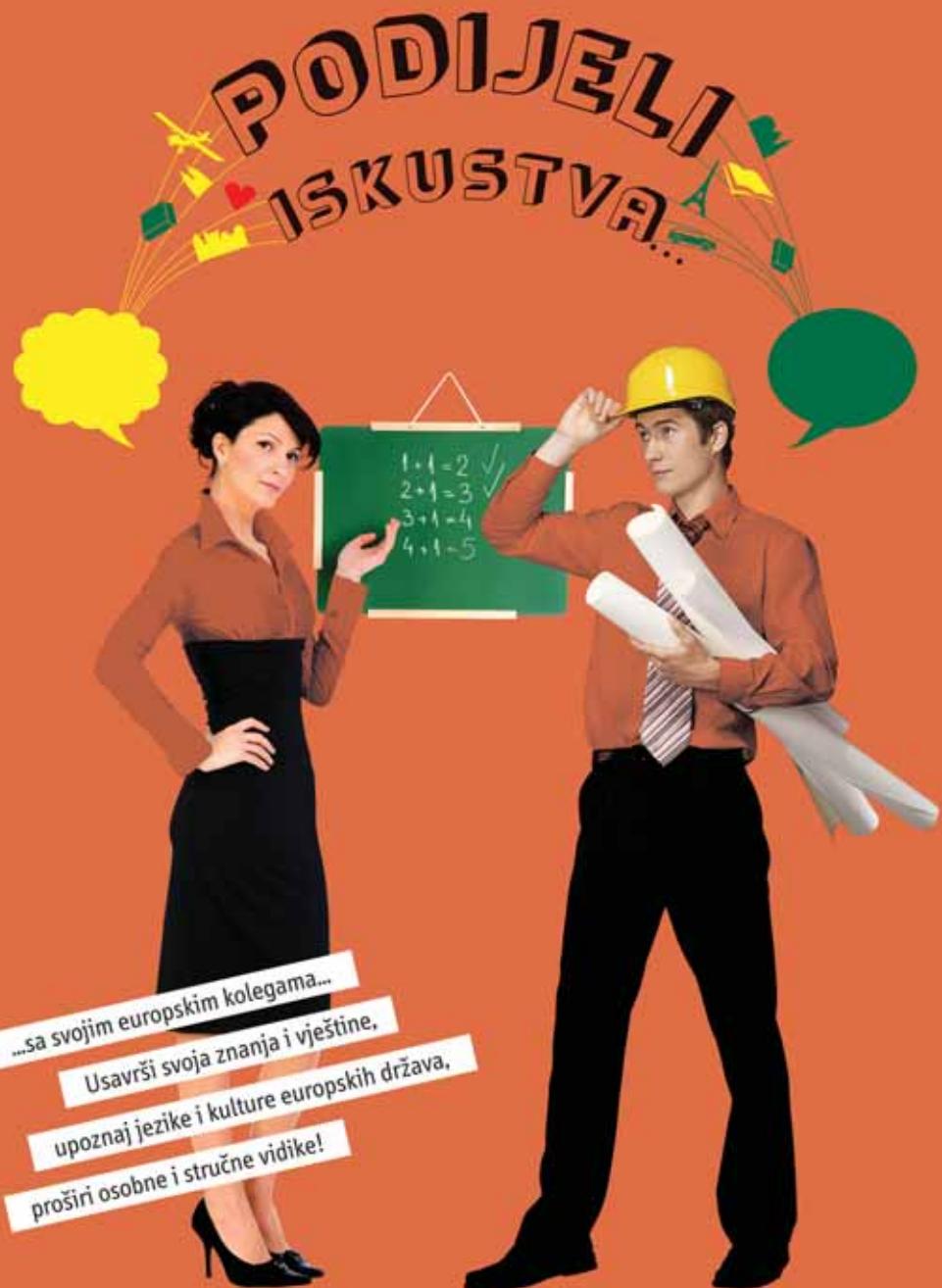
Snježana dodaje: „Odmah po povratku s mobilnosti nastavnici su prikupljene materijale počeli primjenjivati u nastavi i na taj način obogatili nastavne sadržaje. Uspješno proveden program stručnog usavršavanja u Sloveniji motivirao nas je na razvijanje novih ideja i projekata.“

Program za cjeloživotno učenje (LLP) /
Leonardo da Vinci

STRUČNO USAVRŠAVANJE NASTAVNIKA

TRANSVERZALNI PROGRAM

Studijski posjeti

U okviru Programa za cjeloživotno učenje i jednoga njegova dijela - Transverzalnog programa - osmišljeni su i studijski posjeti namijenjeni stručnjacima i donositeljima odluka u obrazovanju i osposobljavanju. Stručnjaci i donositelji odluka jesu osobe koje mogu dalje širiti svoja znanja, ideje i vještine u svrhu razvoja obrazovnih politika na čije donošenje i oblikovanje imaju veliki utjecaj.

Studijski su posjeti zamišljeni kao radni susret stručnjaka iz područja obrazovanja i osposobljavanja na zajedničkom sastanku, radionici ili konferenciji, u trajanju od tri do pet dana, tijekom kojih će se razmjenjivati znanja i iskustva iz tema općeg obrazovanja, strukovnog obrazovanja i osposobljavanja i/ili sveobuhvatnoga cjeloživotnog učenja.

Tri su cilja studijskih posjeta: omogućiti sudionicima bolje razumijevanje specifičnih aspekata politika i tema koje su zajedničke zemljama sudionicama Programa za cjeloživotno učenje; omogućiti razmjenu iskustava, informacija i dobrih praksi te jačati protok informacija među zemljama sudionicama Programa za cjeloživotno učenje.

Studijski posjeti omogućuju sudionicima upoznavanje sa sustavima obrazovanja i osposobljavanja u zemljama Europske unije i EFTA-e, omogućuju raspravu, razmjenu primjera dobre prakse i učenje o europskim i nacionalnim prioritetima. Zahvaljujući razmjenama novih ideja i primjera iz prakse, sudionici ih pri povratku primjenjuju u svojem radu te u procesu kreiranja obrazovnih politika i time obogačuju kvalitetu i transparentnost sustava obrazovanja i osposobljavanja u svojoj zemlji.

Program za cjeloživotno učenje (LLP) /
Transverzalni program

STUDIJSKI POSJET

Prijavitelj: Danijela Poljuha, Istarska razvojna agencija (IDA)

Mjesto održavanja aktivnosti: Irdning, Austrija

Države partneri/sudionici: Austrija, Ujedinjeno Kraljevstvo, Turska, Hrvatska, Španjolska, Češka i Francuska

Trajanje aktivnosti: 10. - 13. listopada 2011.

Znanstvenica Danijela Poljuha, zaposlena u centru za istraživanje metala Istarske županije METRIS, Istarske razvojne agencije IDA, sudjelovala je na studijskom posjetu u Austriji čija je tema bilo uspostavljanje suradnje istraživačkih i obrazovnih institucija u području prirodnih znanosti i tehnologije. Organizator ovoga studijskog posjeta bio je istraživački i obrazovni centar AREC (Agricultural Research and Education Centre) iz Irdninga u Stajerskoj, a uz domaćina na studijskom je posjetu sudjelovalo još osam sudionika iz šest europskih zemalja.

Gospođa Poljuha podijelila je s nama svoje dojmova i iskustva koja je stekla na ovom studijskom posjetu:

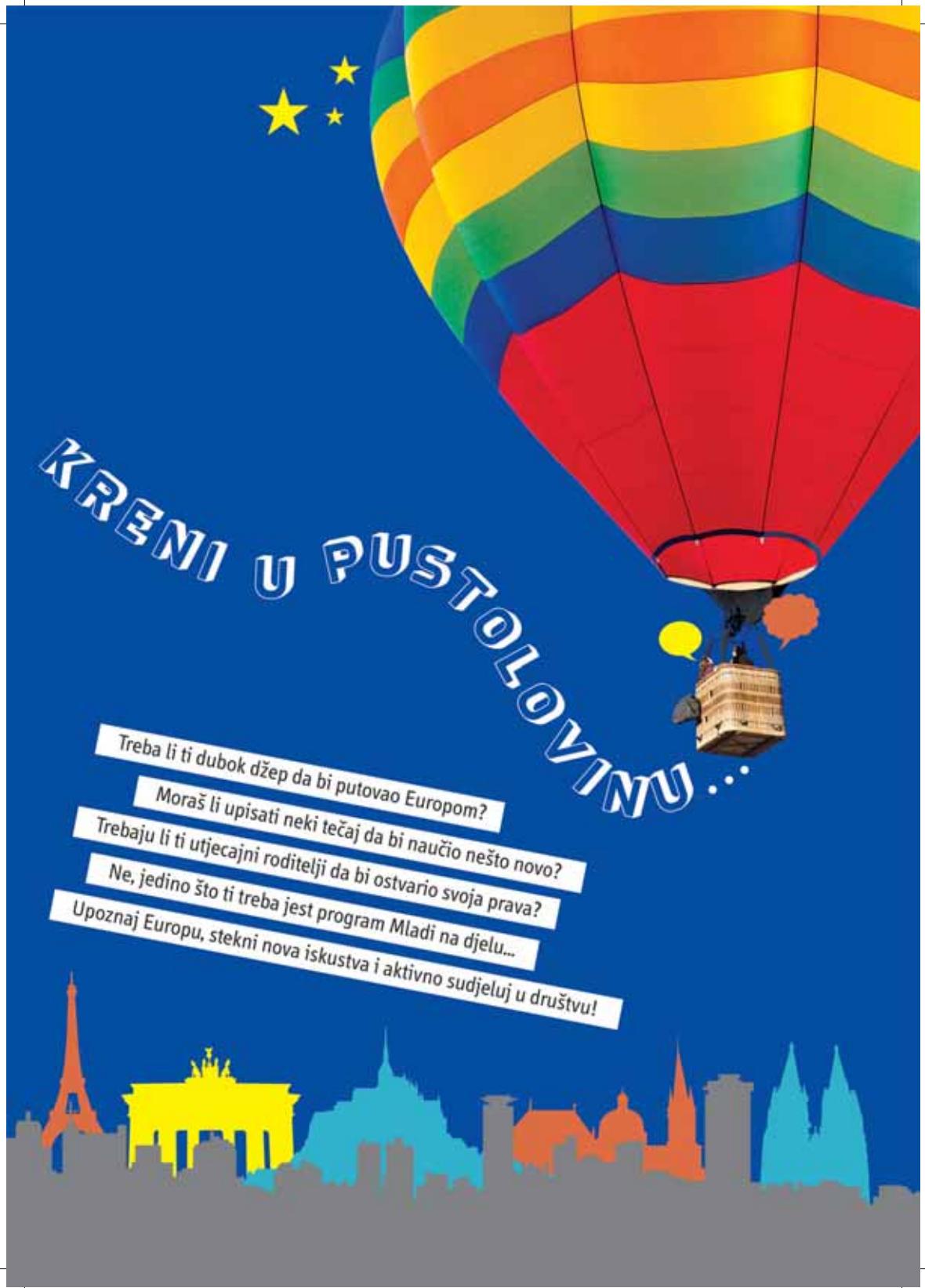
„Cilj mog sudjelovanja na studijskom posjetu bio je upoznati se s europskim praksom i uspješnim primjerima na području suradnje i približavanja znanosti lokalnoj gospodarskoj zajednici preko edukativnih djelatnosti i interdisciplinarnih projekata kako bih stekćena znanja mogla upotrijebiti u vlastitom radu na projektima Centra METRIS. Studijski je posjet također bio i prilika za uspostavljanje kontakata s europskim kolegama i razvoj novih projektnih ideja u sklopu Programa za cjeloživotno učenje.“

Tijekom projekta organizator studijskog posjeta predstavio je obrazovne i znanstvene sustave zemalja sudionika te omogućio sudionicima detaljan uvid u primjere dobre prakse u prijenosu znanja i suradnje između znanstvenoga i obrazovnog sektora. Europska je dimenzija projekta pokazana u kreiranju zajedničkih ciljeva, izazova i smjernica temeljenih na iskustvu svih sudionika iz sedam različitih zemalja. Danijela iznosi svoje mišljenje o projektu: „Organizator studijskog posjeta svoj je zadatak obavio izvrsno i svi su sudionici imali priliku predstaviti sebe, svoju ustanovu i zemlju iz koje dolaze te upoznati ostale sudionike i domaćinu.“

Danijela dodaje: „Završetak studijskog posjeta nije značio i kraj naše suradnje. Tijekom četiri dana intenzivnog druženja i rasprava u formalnom i neformalnom okruženju uspostavljene su čvrste veze među sudionicima. Sa zadovoljstvom mogu reći da godinu dana nakon završetka studijskog posjeta održavam kontakte s većinom sudionika posjeta te da je iza nas nekoliko uspješnih suradnji na različitim aktivnostima i projektima, a pred nama, vjerujem, mnogi izazovi i prilike za realizaciju novih ideja, zajednički rad i druženje!“.

Program za cjeloživotno učenje (LLP) /
Transverzalni program

PROGRAM MLADI NA ĐJELU

Program Mladi na djelu najveći je program Europske unije namijenjen mladima, udrženjima mladih i osobama koje rade s mladima. Program promiče aktivno europsko građanstvo, razvoj suradnje i tolerancije među mladima, poticanje uzajamnog razumijevanja, razvijanje sustava potpore organizacijama mladih te promidžbu europske suradnje u sektoru mladih. Osobit naglasak stavlja se na uključivanje mladih s manje mogućnosti odnosno onih koji u usporedbi sa svojim vršnjacima imaju manje mogućnosti iz ekonomskih, socijalnih, zdravstvenih, geografskih i drugih razloga.

Kako bi pružio različite mogućnosti suradnje mladih iz raznih država na raznim aktivnostima i projektima, Program je podijeljen na tzv. akcije. U okviru tih akcija ostvaruju se razmjene mladih u svrhu iskustvenog učenja kulturološkim razlikama i ostalim pitanjima koja zanimaju mlade (sportu, umjetnosti, vjeri, glazbi, problemima u ponašanju itd.). Mladi također mogu pokrenuti razne inicijative u svojim lokalnim zajednicama, "vježbati demokraciju" i raditi s donositeljima odluka, a jednako tako i pridonijeti zajednici volontirajući u nekoj stranoj zemlji. Osobama koje rade s mladima omogućeno je dodatno usavršavanje sudjelovanjem na seminarima, praćenjem rada kolega, sastanaka itd. te umrežavanje s europskim kolegama i rad na stvaranju novih projekata ili poboljšanju postojećih.

Donosimo vam četiri primjera aktivnog sudjelovanja u društvu, poticanja volonterstva, zaštite okoliša te suradnje mladih i donositelja odluka za mlade u okviru programa Mladi na djelu.

Mladi na djelu

MLADI U SVIJETU - RAZMJENE MLADIH**Spasimo vodu - spasimo našu budućnost****Naziv prijavitelja:**

Udruga Argonauta

Mjesto održavanja aktivnosti:

Murter, Hrvatska

Države partneri:

Rumunjska, Makedonija, Bugarska, Srbija

Trajanje projekta:

1. rujna 2011. - 31. siječnja 2012.

Skupina od 35 mladih tijekom jeseni 2011. godine devet je dana istraživala značenje vode i njezine (zlo)upotrebe te razvijala osjećaj poštovanja i zahvalnosti prema okolišu općenito.

O tijeku projekta razgovarali smo s voditeljem projekta Lukom Ježinom.

Luka nam je objasnio zašto je uopće krenuo u ovaj projekt:

„Cilj ovog projekta jest podizanje svijesti mladih iz zemalja regije o važnosti okoliša te njegovo zaštiti. Posebno smo željeli povećati znanje mladih o važnosti vode u našem životu kao temeljne sastavnice okoliša koju svi dijelimo. Mlade smo željeli naučiti više o kulturi općenito, o međusobnim razlikama i sličnostima te im dati priliku za upoznavanje vršnjaka iz drugih zemalja.“

Tijekom projekta mladi su organizirali umjetničku izložbu koja je pokazala važnost vode tijekom povijesti te njezino značenje za budućnost. Razmjena je također dokumentirana snimanjem DVD-a (<http://bit.ly/TNekdL>) i izradom edukativne brošure posvećene očuvanju vode koja je podijeljena svim organizacijama koje se bave zaštitom okoliša i svima ostalima zainteresiranim za tu temu.

Kao zanimljivosti projekta Luka navodi metode kojima su se koristili i koje su sudionike potpuno motivirale. Riječ je o team buildingu, simulacijskim vježbama, vježbama igranja uloga, natjecanjima, prezentacijama, otvorenim raspravama, vježbama „činjenice i brojke“ te kreativnim radovima.

Isplati li se sudjelovati u ovakvim projektima? Luka kaže: „Organizacijom razmjene mladih, partner u projektu, koji je istodobno i domaćin, stječe vrlo vrijedno iskustvo i važnu referenciju za daljnje djelovanje. Sudionici razmjene obogaćeni su novim znanjima te dragocjenim iskustvom koje im poslije može koristiti, primjerice u potrazi za poslom. Multikulturalna dimenzija razmjene mladih obogaćuje polaznike i ruši predrasude“.

Mladi na djelu

MLADI U SVIJETU - RAZMJENE MLADIH

Post Card

THE ADDRESS TO BE WRITTEN ON THIS SIDE.

REPUBLICA HRVATSKA

“Razmjene mladih idealna su platforma za uspostavu buduće suradnje i novih odnosa među polaznicima i partnerskim organizacijama.”

Prijavitelj:
Udruga Argonauta
Pijaca Društva seoske izobrazenosti bb
22243 Murter
www.agonauta.hr
mail@agonauta.hr

Osoba za kontakt:
Luka Ježina
mail@agonauta.hr

Mladi na djelu

**POTPORA EUROPSKOJ SURADNJI U PODRUČJU MLADIH -
NACIONALNI SASTANAK MLADIH I OSOBA ODGOVORNIH ZA POLITIKU PREMA MLADIMA**
Informacija - motivacija - akcija**Naziv prijavitelja:**

Grad Zagreb

Mjesto održavanja aktivnosti:

Zagreb, Hrvatska

Države partneri:

svi su partneri iz Hrvatske

Trajanje projekta:

1. rujna 2011. - 15. veljače 2012.

U studenome 2011. u okviru projekta Informacija - motivacija - akcija sastali su se mladi s predstvincima gradskih upravnih tijela, ministarstava i drugih institucija koji neposredno, na lokalnoj ili nacionalnoj razini, sudjeluju u oblikovanju života mladih u Zagrebu ili Hrvatskoj.

Kako bismo vam pobliže prikazali o kakvom je projektu riječ, razgovarali smo s voditeljicom projekta Ivom Milardović Štimac. „Temeljni cilj projekta bio je razvoj dijaloga i aktivne suradnje između mladih i osoba odgovornih za politiku prema mladima u Gradu Zagrebu sa svrhom poticanja mladih na aktivno sudjelovanje u životu lokalne zajednice. U neposrednoj interakciji koja se temeljila na metodama neformalnog učenja mladi su neposredno progovorili o svojim problemima, potrebama i željama te razgovarajući s osobama odgovornima za politiku za mlađe zajedno definirali prijedloge konkretnih mjera buduće politike za mlađe“, rekla nam je voditeljica projekta.

Tijekom projekta stručnjaci i donositelji odluka dobili su također priliku podijeliti svoja iskustva rada s mladima te unaprijediti svoje razumijevanje potreba mladih ljudi u zajednici. Poseban je naglasak stavljen na važnost pravilnoga i pravodobnog informiranja te savjetovanja mladih o njihovim pravima i mogućnostima aktivnog sudjelovanja u životu lokalne zajednice.

Iva je istaknula specifičnosti ovog projekta:

„Tijekom projekta nezaobilazna je ravnnopravna komunikacija mladih i donositelja odluka. Ono što je posebice zanimljivo jest da su mladi bili pozvani da i nakon provedbe projekta ostanu konzultanti lokalne zajednice u izradi konačnog koncepta lokalne strategije za mlađe!“

Iva ističe kako su u vrlo kratkom roku uspjeli prikupiti vrlo kvalitetne podatke i aktualne prijedloge mladih o unapređenju kvalitete njihova života.

„Mislimo da bi strukturirani dijalog između osoba koje donose politike za mlađe i samih mladih, kao i konzultacije s mladima, trebalo postati stalnim prioritetom pri promišljanju i donošenju svih odluka koje se tiču mladih, i na lokalnoj i na nacionalnoj razini. Ovakav model konzultacija na najizravniji i najlakši način omogućuje obostrano učenje te je dugoročno koristan i za mlađe i za one koji se bave problematikom mladih u okviru svojih nadležnosti“, dodaje Iva.

Mladi na djelu

POTPORA EUROPSKOJ
SURADNJI U PODRUČJU
MLADIH - NACIONALNI
SASTANAK MLADIH I OSOBA
ODGOVORNIH ZA POLITIKU
PREMA MLADIMA

Mladi na djelu

EUROPSKA VOLONTERSKA SLUŽBA**Aktivno ljeto za Kuterevo i medvjede****Naziv prijavitelja:**

Velebitska udruga Kuterevo

Mjesto održavanja aktivnosti:

Kuterevo, Hrvatska

Države partneri:

Poljska, Bugarska

Trajanje projekta:

1. srpnja - 31. prosinca 2011.

Nadya i Katrin iz Bugarske provele su dva ljetna mjeseca zajedno s Jakubom i Aleksandrom iz Poljske volontirajući u aktivnostima Velebitske udruge Kuterevo (utočište za mlađe medvjede). O tijeku njihove volonterske službe razgovarali smo s voditeljem projekta g. Ivanom Crnkovićem.

Volонteri su organizirali različite oblike edukacijskih aktivnosti poput radionica, igara, izložbi i filmskih projekcija. Njihov angažman ne prestaje s krajem volonterske službe. Volonteri u svojim zemljama nastavljaju svoju ambasadorsku ulogu i promiču volonterstvo, program Mladi na djelu te aktivno sudjeluju u aktivnostima svojih domaćih udruga.

„Tijekom volonterske službe primjetne su i promjene u ponašanju volontera. Možda je najjači dojam ostavio preobražaj Jakubova ponašanja od vrlo povučenoga i neprimjetnog volontera-gosta tijekom prvih mjesec dana do posvećenoga, pažljivoga i lojalnog volontera-partnera“, objašnjava Ivan.

Ivana smo upitali i što se može poručiti budućim volonterima.

„Zahvaljujući volontiranju, možete unaprijediti svoje ključne kompetencije - vještine komuniciranja na stranim jezicima u pravilu se iznimno poboljšavaju, društvene se kompetencije također nadopunjaju uz pomoć zajedničkog rada u međunarodnom timu, skupno se donose odluke i planiraju aktivnosti. Angažman u projektu koji je pokrenut kao inicijativa lokalne zajednice podrazumijeva požrtvovnost. U organiziranju radionica i prezentacija dodatno su unaprijeđene vještine komuniciranja i predstavljanja, vještine uporabe računala i pretraživanja interneta te sakupljanja informacija, a organizacijske i evaluacijske sposobnosti volontera vidno jačaju. Poruka ne može biti jasnija!“

Mladi na djelu

Mladi na djelu

MLADI ZA EUROPU - NACIONALNA INICIJATIVA MLADIH

Dobro biram - volontiram!

Naziv prijavitelja:

Udruga Zora

Mjesto održavanja aktivnosti:

Čakovec, Hrvatska

Trajanje projekta:

1. prosinca 2011. - 31. ožujka 2012.

Sa 676,25 održenih volonterskih sati mladi su volonteri i volonterke, njih 91, informirali ostale mlade i širu javnost Međimurske županije o važnosti i korisnosti volontiranja te o važnosti volontiranja za osobni razvoj i razvoj zajednice.

Kako bismo vam pobliže opisali o kakvom je projektu riječ, nakratko smo porazgovarali s Filipom.

Filipa nam je objasnila zašto je udruga Zora pokrenula projekt:

„Željeli smo u Međimurskoj županiji stvoriti kulturu volontiranja te postići da ona bude općeprihvaćena. Bilo je potrebno podići svijest o vrijednosti volonterskog rada, što smo učinili tijekom javne kampanje i informiranja o mogućnostima razvoja ili poboljšanja osobne, društvene i profesionalne vještine uz pomoć volontiranja. Jednako tako, bilo je potrebno educirati mlade o volonterskom radu, pravima i obvezama volontera te organizatora volontiranja. No najvažnije je bilo mladima omogućiti volontiranje, što smo učinili organizirajući volonterske akcije u tri različite organizacije.“

Tijekom projekta organizirane su dvije javne akcije prikupljanja volontera, dvije radionice o pravima i obvezama volontera te 12 volonterskih akcija. Postavljeni su informativni štandovi na gradskom trgu, pripremljen je kratki motivacijski videomaterijal, objavljene su relevantne vijesti povezane s projektom te su izrađeni i podijeljeni bedževi s motivacijskim porukama, džepni kalendarji, majice i letci s informacijama o volontiranju.

Mladi na djelu

Prijavitelj:

Udruga Zora
A. Schulteisa 19, 40000 Čakovec
zora@udrugazora.hr
www.udrugazora.hr

Osoba za kontakt:

Filipa Blažon
filipa@udrugazora.hr

MLADI ZA EUROPU - NACIONALNA INICIJATIVA MLADIH

Primjeri dobre prakse 2011./2012.

**Agencija za mobilnost i programe EU
Gajeva 22
10000 Zagreb**

Urednica: Tina Šarić

Suradnici: Marija Galović, Filip Gašparović, Sanja Posavec, Ivana Krnjić, Ljubica Petrović, Zvonimir Vidušin, Ozren Pavlović Bolf, Danijela Jaguš Šumljak, Ivana Didak, Jelena Goričanec, Marijana Kondres, Snježana Matek Sačer, Lidija Erceg

Posebne zahvate: Svim korisnicima programa koji se spominju u ovoj brošuri

Lektura: Dijana Stilinović

Dizajn: KO:KE kreativna farma

Tisk: Intergrafika

Naklada: 5000 primjeraka

ISBN: 978-953-57504-0-6

CIP zapis dostupan u računalnome katalogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 831504

Treće izdanje

Zagreb, ožujak 2013.

Ova publikacija se financira uz podršku sredstava Europske komisije.

Ova publikacija odražava isključivo stajalište autora publikacije i Komisija se ne može smatrati odgovornom prilikom uporabe informacija koje se u njoj nalaze.

Gajeva 22
10000 Zagreb, Hrvatska
t. +385 (0)1 5005 635
f. +385 (0)1 5005 699
info@mobilnost.hr
www.mobilnost.hr